

Ποιά πραγματικότητα διαμορφώνει η ευρυζωνικότητα στις ΗΠΑ και την Ευρώπη

Συνέδριο Economist - Αθήνα 6.4.2011

**Δρ. Λεωνίδας Ι. Κανέλλος
Πρόεδρος ΕΕΤΤ**

Κυρίες και κύριοι,

Η Ψηφιακή Ατζέντα 2020 της Ευρώπης θέτει φιλόδοξους στόχους βασικής ευρυζωνικής πρόσβασης για όλους τους Ευρωπαίους πολίτες το έτος 2013, που αναμένεται να εξελιχθεί βαθμιαία σε ταχεία ευρυζωνική πρόσβαση 30 Mbps για το 100% του πληθυσμού και σε υπερταχεία ευρυζωνική πρόσβαση 100 Mbps για το 50% των Ευρωπαίων πολιτών μέχρι το έτος 2020.

Αντίστοιχα, στον ίδιο χρονικό ορίζοντα, το Αμερικανικό Ευρυζωνικό Σχέδιο (US Broadband Plan) της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Επικοινωνιών (FCC) θέτει, μεταξύ άλλων, ως στόχο ευρυζωνική κάλυψη ταχύτητας 100 Mbps για 100 εκατομμύρια νοικοκυριά και καθολική κάλυψη ταχύτητας 4 Mbps για κάθε πολίτη και επιχείρηση στις ΗΠΑ.

Αν λοιπόν σε Ευρώπη και Ηνωμένες Πολιτείες υπάρχουν υψηλοί και μετρήσιμοι πολιτικοί στόχοι σε ότι αφορά την ευρυζωνική κάλυψη, η σημερινή πραγματικότητα απέχει πολύ από αυτούς. Όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία, ο δρόμος που πρέπει να διανυθεί και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού προμηνύεται μακρύς και ανηφορικός.

Στην Ευρώπη, αν και μεγάλο μέρος του πληθυσμού διαθέτει πρόσβαση στο διαδίκτυο, με τη μέση διείσδυση να ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 26% επί του πληθυσμού στο τέλος του 2010 (έναντι 20% στην Ελλάδα), μόνο το 1% των πολιτών διαθέτει υπερταχεία πρόσβαση μέσω δικτύων οπτικών ινών, έναντι ποσοστού 12% στην Ιαπωνία και 15% στη Νότια Κορέα.

Στην κατηγορία των ψηφιακά αναλφάβητων ανήκει ένας στους τρεις Ευρωπαίους πολίτες και ένας στους δύο Έλληνες, γεγονός που επιτείνει σημαντικά το ψηφιακό χάσμα που μας χωρίζει από τις πιο προηγμένες Ευρωπαϊκές χώρες. Αλλά και στις ΗΠΑ, όπως διαπιστώνει μια πρόσφατη μελέτη (Digital Nation : 21st century America's progress toward Universal Broadband Internet Access) το 36% περίπου των Αμερικανικών νοικοκυριών δεν διαθέτει ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο, ενώ περίπου το 30% του πληθυσμού δεν χρησιμοποιεί καν το ίντερνετ.

Στο πλαίσιο αυτό, η σημασία των ταχυτήτων πρόσβασης και των ποσοστών κάλυψης καθίσταται πολύ σχετική. Το κρίσιμο ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι ευρυζωνικότητα ναι, αλλά πως και με ποιό κόστος; Η απάντηση εξαρτάται από τις επιμέρους εθνικές συνθήκες και ιδιαιτερότητες, το οικονομικό και επενδυτικό κλίμα, τη γεωγραφία, τις υπάρχουσες δικτυακές υποδομές, την κατάσταση της αγοράς, τις προσφερόμενες υπηρεσίες, το επίπεδο εκπαίδευσης, τις ψηφιακές δεξιότητες των κατοίκων και πολλούς άλλους παράγοντες.

Σε ό,τι αφορά την Ευρώπη, υπάρχουν σημαντικές επιπρόσθετες δυσκολίες σε σχέση με τις ΗΠΑ, εκτός από τα κοινά, ως ένα βαθμό, προβλήματα, που σχετίζονται με την έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων, με την τεchnοφοβία και με τον ψηφιακό αναλφαβητισμό. Στη Γηραιά Ήπειρο έχουμε να αντιμετωπίσουμε επιπλέον την ύπαρξη κατακερματισμένων εθνικών αγορών, την έλλειψη κοινών προτύπων και διαλειτουργικότητας των εφαρμογών, την ύπαρξη διαφορετικών νόμων για τα πνευματικά δικαιώματα και την πρόσβαση σε on line περιεχόμενο (βιβλία, μουσική, ταινίες...) κλπ. Όλες αυτές οι παράμετροι αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη μιας ενιαίας ψηφιακής αγοράς.

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, η ανάπτυξη δικτύων πρόσβασης επόμενης γενιάς (NGAs) απαιτεί κατά την κρίση μας, αφενός μεν δυναμικές επενδυτικές στρατηγικές, αλλά πάντα συμβατές με την ισχύουσα εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Αφετέρου δε απαιτεί κοινές επενδύσεις παρόχων καθώς και συνέργειες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την αναβάθμιση των δικτύων, ενσύρματων, ασύρματων ή δορυφορικών. Οι νέες δικτυακές υποδομές πρέπει να εξασφαλίζουν ανοικτή και ισότιμη

πρόσβαση σε όλους, υπό διαφανείς και αντικειμενικούς όρους που εγγυάται η ΕΕΤΤ.

Εκτός από τις δικτυακές υποδομές, η αναπτυξιακή προοπτική της χώρας, απαιτεί αφετέρου στοχευμένες δράσεις για την ενσωμάτωση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών στην εκπαίδευση, στην παραγωγική διαδικασία, στην οικονομία, στις τραπεζικές συναλλαγές, στον τουρισμό και στις σχέσεις κράτους - πολίτη, υπό καθεστώς ασφάλειας και εμπιστοσύνης.

Όταν η ευρυζωνικότητα πάψει να αποτελεί πολυτέλεια των λίγων και μνημένων αλλά καταστεί κοινωνικό αγαθό των πολλών, όπως η ενέργεια, η ύδρευση ή ο ηλεκτρισμός, τότε μόνο θα εδραιωθεί ως όχημα ανάκαμψης για την οικονομία και ως εργαλείο ενσωμάτωσης του πληθυσμού στην κοινωνία της Γνώσης και στη συμμετοχική δημοκρατία.

Προς αυτή την κατεύθυνση, δεν αρκεί όμως μια τεχνοκρατική προσέγγιση. Χρειάζεται κατά τη γνώμη μας μια ολιστική Εθνική Ευρυζωνική Στρατηγική που απηχεί ένα ψηφιακό αναπτυξιακό όραμα.

Στο επίπεδο των υποδομών, μια τέτοια στρατηγική θεωρούμε ότι πρέπει να συνδυάζει όλες τις κατά περίπτωση διαθέσιμες τεχνολογίες, ενσύρματες (ADSL, VDSL, FTTH...), ασύρματες (3G, LTE...), και δορυφορικές, υπό συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ παρόχων.

Βασικοί πυλώνες της είναι η κοινή χρήση υποδομών (κοινή πρόσβαση σε καμπίνες, φρεάτια, τάφρους, συνεγκατάσταση εξοπλισμού και σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας) για μείωση του κόστους ανάπτυξης των νέων δικτύων και για προστασία του περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με κατάλληλα επενδυτικά σχήματα (ιδιωτικά, δημόσια, συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ΣΔΙΤ) και χρηματοδοτικά εργαλεία (τραπεζικός δανεισμός, κρατικές ενισχύσεις, κονδύλια ΕΣΠΑ κλπ).

Στο επίπεδο των υπηρεσιών, απαιτούνται δράσεις που θα τονώσουν τη ζήτηση συνδυαστικών υπηρεσιών επικοινωνίας, πρόσβασης και περιεχομένου (triple play, video, διαδικτυακή τηλεόραση IPTV), θα

εξοικονομήσουν πόρους για το Δημόσιο και θα επιταχύνουν την απόσβεση των επενδύσεων στα νέα δίκτυα.

Οι έξυπνες τερματικές συσκευές (smartphones, tablets...) ενισχύουν τη ζήτηση εφαρμογών από τους χρήστες και ωθούν τους παρόχους προς την αναβάθμιση της δικτυακής χωρητικότητας. Τίθεται βέβαια εδώ το μεγάλο ερώτημα ποιός καρπούται τα οικονομικά οφέλη από αυτή την εξέλιξη, οι πάροχοι δικτύου ή οι πάροχοι περιεχομένου, ζήτημα που αποτελεί θέμα διεθνούς συζήτησης και σχετίζεται με τη διαδικτυακή ουδετερότητα (net neutrality).

Επιπρόσθετα, όπου η ανάπτυξη δικτύων δεν φαίνεται ως οικονομικά βιώσιμη, απαιτούνται υποστηρικτικές δράσεις εκ μέρους της Πολιτείας. Μεταξύ αυτών ανήκει για την Ελλάδα η αξιοποίηση των μητροπολιτικών δικτύων των δήμων (MAN), η ολοκλήρωση μεγάλων χρηματοδοτούμενων έργων («Σύζευξις 2»), η ενίσχυση της προσφοράς ευρυζωνικών δικτύων στην περιφέρεια, σε συνδυασμό με την εκπαίδευση και τη διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών που θα δώσουν έναυσμα και κίνητρο στους πολίτες να χρησιμοποιήσουν τα νέα δίκτυα, αναζητώντας μια κοινωνία ίσων ευκαιριών για όλους τους Έλληνες.

Τέλος, είναι βέβαιο ότι οι νέες τεχνολογίες δεν αποτελούν πανάκεια ούτε παρέχουν έτοιμες λύσεις για κάθε πρόβλημα. Η αξιοποίησή τους επηρεάζεται σημαντικά από τον ανθρώπινο παράγοντα, από το περιβάλλον όπου εφαρμόζονται και ιδίως από τις οργανωτικές δομές και τις διοικητικές πρακτικές που υιοθετούνται.

Κυρίες και κύριοι,

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η έξοδος από την κρίση και η επιστροφή της χώρας μας σε τροχιά ανάπτυξης περνάει και μέσα από τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Η οδός όμως αυτή προϋποθέτει εκ μέρους μας μία συντονισμένη δέσμη μέτρων που συνίσταται α) στην ανάπτυξη υποδομών υπερταχείας πρόσβασης στο διαδίκτυο, β) στην καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων στο ευρύ κοινό και γ) στην εγκαθίδρυση ενός θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου που θα επιτρέπει την αποτελεσματική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Η υπέρβαση αυτή απαιτεί άμεση δραστηριοποίηση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, την κυβέρνηση και τις ανεξάρτητες αρχές, την τοπική αυτοδιοίκηση και τις καλλικρατικές περιφέρειες, τους φορείς της αγοράς αλλά και τους χρήστες, στο μέτρο των ευθυνών του καθενός.

Τελειώνοντας, το μήνυμα που έχω να δώσω είναι ότι πρέπει όλοι μαζί να πιστέψουμε στο ψηφιακό αναπτυξιακό όραμα και να εργασθούμε σκληρά και με συνέπεια για την επίτευξή του.

Ευχαριστώ πολύ